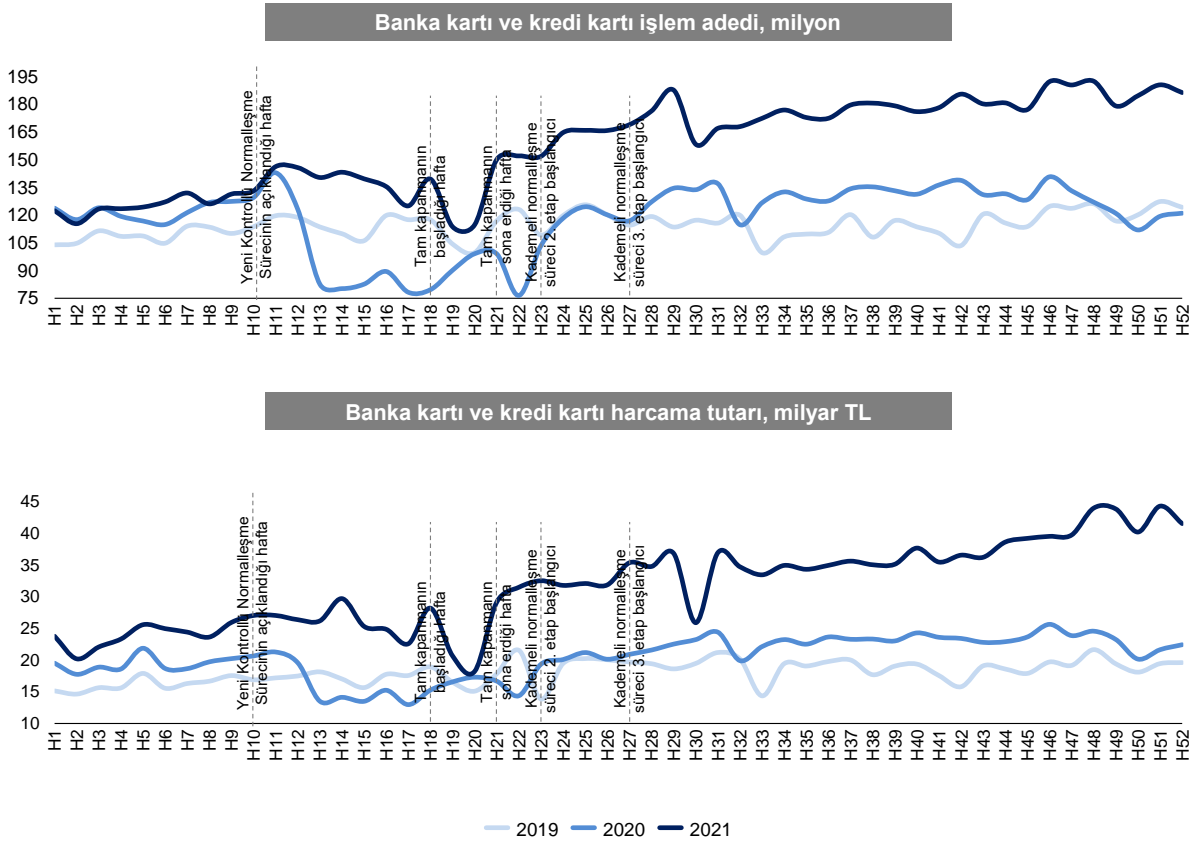

Aralık ayında artan fiyatların da etkisiyle kartlı harcamalar bir önceki yıla göre yüksek oranda arttı

Bir önceki yıla göre Aralık ayında kartlı harcamalar işlem adedi yüzde 58, tutarı yüzde 93 arttı.

Aralık ayında kartlı harcamalar geçen aya göre tutar olarak yüzde 7, işlem adedi olarak ise yüzde 4 artmıştır. Haftalık hareketler incelendiğinde, 3, 10 ve 24 Aralık haftalarında harcama tutarı sırasıyla yüzde 0,3, yüzde 8 ve yüzde 6 azalmış, 17 Aralık haftasında ise yüzde 10 artmıştır. İşlem adedi tarafında ise 3 Aralık haftasında yüzde 7 düşüş görülürken, diğer haftalardaki değişimler sınırlı seviyede gerçekleşmiştir (Şekil 1).

Şekil 1 - Banka kartı ve kredi kartı işlem adedi ve harcama tutarı, 2019 – 2021*

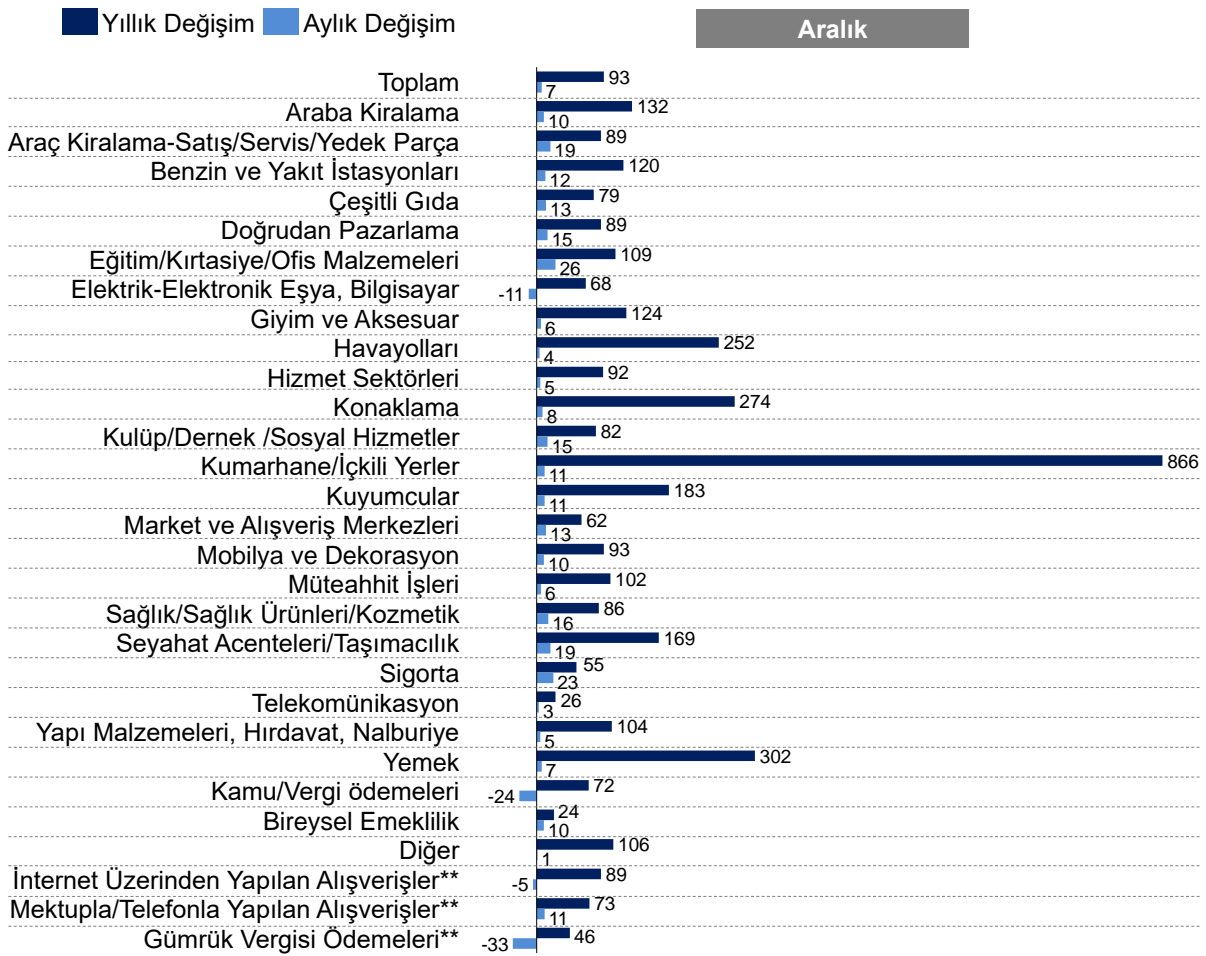
Kaynak: TCMB, TEPAV görselleştirmesi

(*) 2019 yılı değerleri, 4 Ocak - 27 Aralık 2019; 2020 yılı değerleri, 3 Ocak – 25 Aralık 2020; 2021 değerleri, 1 Ocak – 24 Aralık 2021 tarihlerini kapsamaktadır.

Aralık ayında en yüksek aylık artışlar eğitim/kırtasiye/ofis malzemeleri harcamalarında gerçekleşmiştir.

Aralık ayı genelinde 26 harcama grubunun 24'ünde artış gerçekleşmiştir. Eğitim/kırtasiye/ofis malzemeleri (yüzde 26) en fazla artan harcama grubu olurken, sigorta (yüzde 23), seyahat acenteleri/taşımacılık (yüzde 19), araç kiralama-satış/servis/yedek parça (yüzde 19), sağlık/sağlık ürünleri/kozmetik (yüzde 16), doğrudan pazarlama (yüzde 15) ve kulüp/dernek/sosyal hizmetler (yüzde 15) harcamaları da yüksek oranlı yükselişler kaydetmiştir. Diğer taraftan, kamu/vergi ödemeleri geçen aya göre yüzde 24 oranında azalırken, elektrik-elektronik eşya ve bilgisayar harcamaları (yüzde 11) da düşüş gösteren diğer kalem olmuştur (Şekil 2).

Şekil 1 - Banka kartı ve kredi kartı ile yapılan harcama tutarının aylık ve yıllık değişimleri (Aralık 2021), % *

Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları

(*) Sektör kategorilerine ilişkin ayrıntılı bilgiye ulaşmak için bakınız:

https://evds2.tcmb.gov.tr/help/videos/Metaveri_K_Kartlari_Harcama_Tutari.pdf

(**) İnternet üzerinden yapılan alışverişler, mektupla/telefonla yapılan alışverişler ve gümrük vergisi ödemeleri ayrı bir harcama kalemi olmayıp, alışveriş yöntemini ifade etmektedir.

Kartlı harcamalar Aralık ayında yıllık bazda yüzde 93 artış kaydetmiştir.

Harcama gruplarına göre bakıldığında, Aralık ayında kalemlerin tamamında yıllık olarak artış gözlenmiştir. En yüksek artışlar kumarhane/içkili yerler (yüzde 866), yemek (yüzde 302), konaklama (yüzde 274), havayolları (yüzde 252), kuyumcular (yüzde 183), seyahat acenteleri/taşımacılık (yüzde 169), araba kiralama (yüzde 132), giyim ve aksesuar (yüzde 124), benzin ve yakıt istasyonları (yüzde 120) ve eğitim/kırtasiye/ofis malzemeleri (yüzde 120) hizmetlerinde görülmüştür. Bunun yanı sıra, bireysel emeklilik (yüzde 24) ile telekomünikasyon (yüzde 26) gibi sektörlerde artışlar ortalamasının gerisinde kalmıştır (Şekil 2 ve Şekil 3). Söz konusu artışlarda yılbaşı öncesi olmasının ve tüketici fiyat endeksindeki artışın etkili olduğu düşünülmektedir.

Şekil 3 - Banka kartı ve kredi kartı ile yapılan harcama tutarlarının yıllık değişimi (Aralık 2020 – Aralık 2021), % *

	Ara.20	Oca.21	Şub.21	Mar.21	Nis.21	May.21	Haz.21	Tem.21	Ağu.21	Eyl.21	Eki.21	Kas.21	Ara.21
Toplam	15,3%	19,0%	24,1%	50,0%	79,9%	56,3%	60,1%	48,5%	55,7%	52,3%	58,7%	69,1%	92,6%
Araba Kiralama	8,0%	17,0%	19,2%	79,4%	197,2%	150,7%	144,4%	100,8%	80,6%	67,0%	60,3%	77,3%	131,7%
Araç Kiralama-Satış/Servis/Yedek Parça	28,9%	35,1%	30,9%	60,7%	100,5%	44,5%	52,3%	38,4%	53,8%	45,5%	47,9%	59,1%	88,8%
Benzin ve Yakıt İstasyonları	1,4%	5,3%	12,2%	39,6%	110,0%	92,3%	69,4%	57,4%	47,1%	50,8%	58,8%	71,8%	119,6%
Çeşitli Gıda	29,5%	37,2%	35,3%	41,6%	53,2%	50,3%	48,8%	49,7%	55,7%	54,5%	58,6%	67,1%	79,2%
Doğrudan Pazarlama	14,4%	2,6%	-2,1%	2,2%	13,2%	1,1%	7,8%	16,8%	53,0%	49,3%	68,9%	56,6%	89,2%
Eğitim / Kırtasiye / Ofis Malzemeleri	-12,2%	-3,9%	13,1%	54,3%	70,5%	23,2%	35,0%	27,8%	52,8%	65,6%	36,1%	65,2%	108,9%
Elektrik-Elektronik Eşya, Bilgisayar	93,0%	80,6%	66,8%	90,1%	82,0%	47,1%	33,7%	35,2%	38,8%	29,4%	37,3%	53,6%	68,4%
Giyim ve Aksesuar	-17,2%	-9,5%	-1,7%	70,9%	204,6%	76,5%	65,9%	51,6%	57,8%	68,0%	55,3%	53,6%	123,9%
Havayolları	-41,1%	-46,8%	-47,9%	78,1%	1443,8%	762,5%	417,5%	177,4%	126,8%	123,8%	171,0%	228,7%	251,7%
Hizmet Sektörleri	9,0%	13,4%	11,1%	40,1%	64,0%	39,8%	43,6%	33,8%	45,9%	42,3%	56,0%	77,1%	92,3%
Konaklama	-41,2%	-30,9%	-20,2%	82,2%	1108,6%	841,1%	369,9%	201,2%	101,6%	86,5%	101,9%	170,8%	274,2%
Kulüp / Dernek / Sosyal Hizmetler	8,7%	1,8%	0,7%	37,1%	84,7%	36,3%	98,9%	41,0%	68,1%	43,4%	23,4%	54,3%	82,0%
Kumarhane /İçkili Yerler	-90,7%	-89,2%	-87,7%	-45,7%	152,6%	86,6%	79,6%	131,6%	97,1%	112,7%	118,6%	314,8%	865,5%
Kuyumcular	-26,1%	42,8%	80,2%	118,3%	248,9%	76,5%	95,9%	65,4%	89,1%	82,0%	125,9%	151,6%	183,3%
Market ve Alışveriş Merkezleri	57,4%	58,1%	49,5%	29,0%	37,2%	38,8%	44,4%	42,5%	51,8%	45,6%	48,3%	52,9%	62,5%
Mobilya ve Dekorasyon	22,5%	22,7%	20,1%	71,8%	121,2%	32,1%	32,0%	22,7%	38,8%	32,1%	36,3%	55,1%	93,1%
Müteahhit İşleri	46,1%	49,4%	53,1%	83,7%	124,0%	67,2%	62,7%	41,9%	54,5%	44,9%	57,3%	-10,1%	101,8%
Sağlık/Sağlık Ürünleri/Kozmetik	18,2%	20,1%	19,9%	49,1%	159,9%	89,3%	59,6%	40,8%	51,9%	41,1%	47,9%	50,5%	86,2%
Seyahat Acenteleri/Taşımacılık	-35,3%	-14,9%	-9,1%	41,4%	309,6%	290,1%	228,9%	96,1%	97,9%	89,0%	106,4%	138,1%	168,8%
Sigorta	14,2%	10,1%	4,4%	14,4%	24,8%	6,4%	16,2%	11,5%	27,0%	25,5%	26,2%	37,8%	55,3%
Telekomünikasyon	50,6%	60,1%	70,2%	101,9%	111,8%	66,5%	72,1%	35,2%	38,4%	28,2%	22,7%	30,5%	25,8%
Yapı Malzemeleri, Hırdavat, Nalburiye	45,7%	68,4%	57,1%	73,7%	115,2%	69,4%	66,0%	42,6%	53,7%	43,4%	56,8%	81,9%	104,1%
Yemek	-44,9%	-39,5%	-35,7%	46,7%	290,2%	182,9%	100,5%	87,8%	83,5%	78,5%	78,3%	142,8%	302,1%
Kamu/Vergi ödemeleri	-40,1%	-42,7%	-5,0%	25,9%	12,3%	1,9%	40,2%	33,8%	63,7%	104,7%	166,2%	153,5%	72,4%
Bireysel Emeklilik	21,3%	24,0%	21,8%	24,8%	27,0%	26,2%	29,1%	23,2%	28,6%	28,7%	24,4%	25,8%	24,2%
Diğer	60,8%	166,6%	125,9%	133,2%	145,4%	133,1%	121,3%	55,9%	77,9%	82,3%	118,4%	101,3%	106,3%
İnternet Üzerinden Yapılan Alışverişler**	61,9%	50,2%	64,3%	105,1%	84,9%	74,8%	88,2%	56,8%	66,0%	62,2%	77,2%	87,1%	89,5%
Mektupla/Telefonla Yapılan Alışverişler**	33,6%	31,7%	30,9%	52,7%	67,2%	55,4%	73,3%	57,8%	72,0%	46,2%	49,3%	66,0%	73,4%
Gümrük Vergisi Ödemeleri**	-96,3%	-95,5%	-93,1%	-91,8%	-89,4%	-92,8%	17,2%	22,6%	23,4%	9,1%	-8,6%	171,0%	46,2%

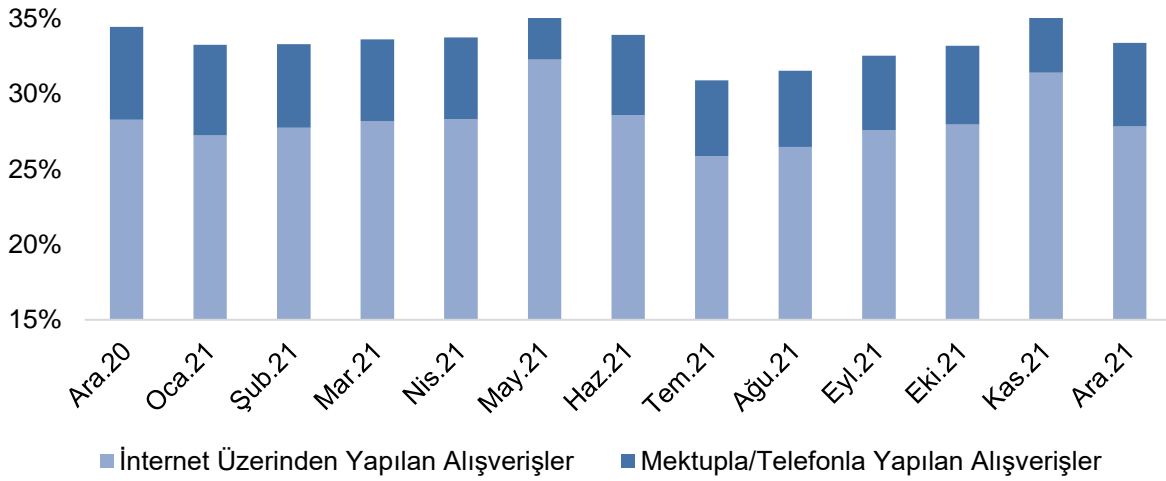
Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları

(*) İsı haritasında açık mavi ilgili sektörün aylar içindeki en yüksek değerlerini, koyu mavi ise en düşük değerlerini göstermektedir.

(**) İnternet üzerinden yapılan alışverişler, mektupla/telefonla yapılan alışverişler ve gümrük vergisi ödemeleri ayrı bir harcama kalemi olmayıp, alışveriş yöntemini ifade etmektedir.

Aralık ayında internet üzerinden ve mektupla/telefonla yapılan alışverişlerin payı yüzde 33'dür.

Salgınla birlikte önem kazanan online alışverişler Aralık ayında da yüksek oranda artmıştır; internet üzerinden yapılan alışverişlerin yıllık artışı yüzde 89'a, mektupla/telefonla yapılan işlemlerinki ise yüzde 73'e ulaşmıştır. Çevrim içi harcamaların toplam harcamalar içindeki payı Aralık 2020'de yüzde 34 iken, Aralık 2021'de yüzde 33 seviyesine gerilemiştir (Şekil 3 ve Şekil 5).

Şekil 5 - Banka kartı ve kredi kartı ile internet üzerinden veya mektupla/telefonla yapılan harcamaların payı (Aralık 2020 – Aralık 2021), %

Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları